

บทที่ 3

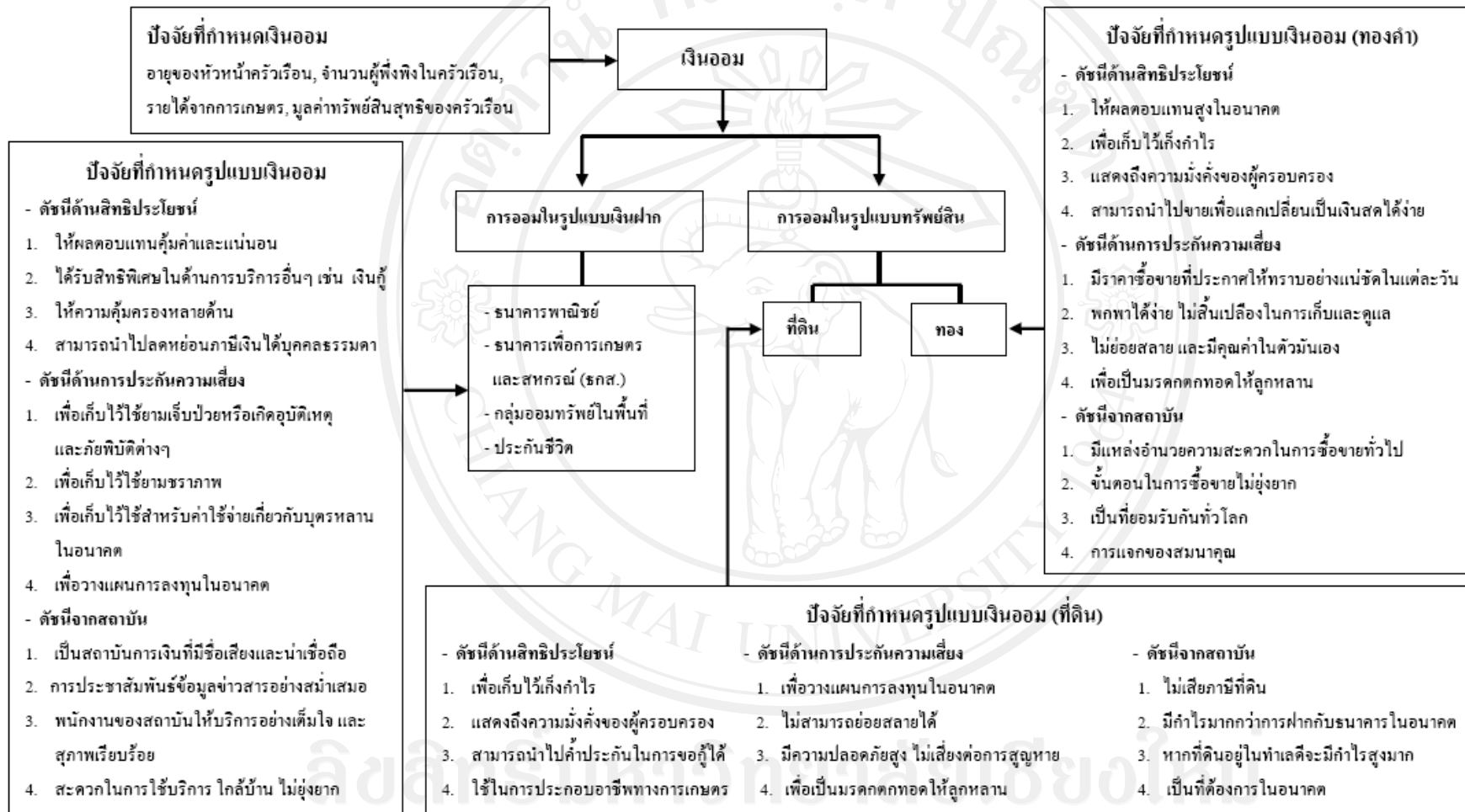
ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ในการออมเงินของครัวเรือนในภาคเกษตร ปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินออมของครัวเรือนคือ อายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน รายได้จากการเกษตรของครัวเรือน และทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือน เนื่องจากคนเราทุกคนเมื่อถึงช่วงหนึ่งในชีวิตเราจะต้องทำงานเพื่อให้มีรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และเมื่อการทำงานดำเนินมาถึงช่วงระยะเวลาหนึ่งเราจะเริ่มมีประสบการณ์และมีความชำนาญในการทำงานเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น และเริ่มมีความกังวลเกี่ยวกับบั้นปลายของชีวิต ทำให้มีการจัดสรรการใช้เงินในอนาคต โดยจะจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจะเก็บออมไว้เป็นเงินสะสมเพื่อตนเองและครอบครัวในอนาคต เมื่อเรามีครอบครัว มีภาระที่ต้องเลี้ยงดูคนในครัวเรือน แต่ละครัวเรือนประกอบด้วยบุคคลหลากหลายวัย ทั้งวัยเด็ก วัยทำงาน และวัยชรา ซึ่งในกลุ่มวัยเด็กและวัยชราถือเป็นผู้พึ่งพิงในครัวเรือนที่เราต้องเลี้ยงดู เนื่องจากไม่สามารถทำงานหารายได้เลี้ยงตนเองได้ โดยเฉพาะวัยเด็กไม่มีรายได้ของตนเองจำเป็นต้องพึ่งพาพ่อแม่ให้การเลี้ยงดูและส่งเสียค่าเล่าเรียน ส่วนในวัยชราแม้ว่าจะเคยทำงานมาแต่เมื่อถึงวัยเกษียณอายุก็ต้องออกจากการทำงาน บางคนอาจได้รับเงินบำนาญบำนาญ แต่ก็ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การดูแลสุขภาพ การใช้ชีวิตประจำวัน การเดินทางออกไปนอกบ้าน เป็นต้น จึงถือว่าวัยชราก็เป็นผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ในการออมเงินของครัวเรือนมีรูปแบบการออมหลายรูปแบบ โดยแต่ละบุคคลมีรูปแบบการออมเงินที่แตกต่างกัน บางคนอาจจะชอบสะสมในรูปแบบทรัพย์สิน เช่น ทองคำ เพชรนิลจินดา หรืออาจได้รับมรดกตกทอดจากปู่ย่าตายาย เช่น บ้าน ที่ดิน เป็นต้น ซึ่งแสดงถึงฐานะและความมั่งคั่งของครัวเรือน หรือบางคนอาจนิยมออมเงินในรูปแบบเงินฝาก เช่น ออมเงินกับสถาบันการเงิน และประกันชีวิต เป็นต้น ดังนั้นเงินออมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดรูปแบบการออม โดยในการศึกษาครั้งนี้แบ่งรูปแบบการออมออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การออมในรูปแบบเงินฝาก และการออมในรูปแบบทรัพย์สิน โดยกำหนดปัจจัยที่กำหนดการออมในรูปแบบต่างๆคือ ดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ ดัชนีด้านการประกันความเสี่ยง และดัชนีจากสถาบัน

การออมในรูปแบบเงินฝาก ได้แก่ รูปแบบธนาคารพาณิชย์ รูปแบบธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์(ชกส.) รูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่ รูปแบบประกันชีวิต โดยดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ที่ครัวเรือนตัดสินใจออมในรูปแบบเงินฝาก เนื่องจากให้ผลตอบแทนค้ำค่าและแน่นอน ให้ผลตอบแทนในปัจจุบันสูงกว่าการออมในรูปแบบอื่นๆ ให้ความคุ้มครองหลายด้าน และสามารถนำไปลดหย่อนภาษีประจำปีได้ ดัชนีด้านการประกันความเสี่ยงในการออมรูปแบบตัวเงิน เพื่อเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ และภัยพิบัติต่างๆ เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชราภาพ เพื่อเก็บไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลานในอนาคต และเพื่อวางแผนการลงทุนในอนาคต ดัชนีจากสถาบันที่ครัวเรือนออมในรูปแบบตัวเงินเนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ พนักงานของสถาบันให้บริการอย่างเต็มใจและสุภาพเรียบร้อย และสะดวกในการใช้บริการใกล้บ้านไม่ยุ่งยาก

การออมในรูปแบบทรัพย์สิน ได้แก่ รูปแบบทองคำ และรูปแบบที่ดิน การออมในรูปแบบทองคำและรูปแบบทรัพย์สินมีปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการออมที่แตกต่างกัน ดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ในการออมรูปแบบทองคำ เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงในอนาคต เพื่อเก็บไว้เก็บกำไร แสดงถึงความมั่งคั่งของผู้ครอบครอง และสามารถนำไปขายเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ดัชนีด้านการประกันความเสี่ยง เนื่องจากมีราคาซื้อขายที่ประกาศให้ทราบอย่างแน่ชัดในแต่ละวัน พกพาได้ง่ายไม่สิ้นเปลืองในการเก็บและดูแล ไม่ย่อยสลายและมีคุณค่าในตัวเอง และเพื่อเป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน ดัชนีจากสถาบันที่ครัวเรือนออมในรูปแบบทองคำเนื่องจาก มีแหล่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายทั่วไป ขั้นตอนในการซื้อขายไม่ยุ่งยาก เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก และมีการแจกของสมนาคุณ ในการออมรูปแบบที่ดินดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ที่ทำให้ออมรูปแบบที่ดินเพื่อเก็บไว้เก็บกำไร แสดงถึงความมั่งคั่งของผู้ครอบครอง สามารถนำไปค้าประกันในการขอกู้ได้ และใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ ดัชนีด้านการประกันความเสี่ยงในการออมรูปแบบที่ดิน เพื่อวางแผนการลงทุนในอนาคต ไม่สามารถย่อยสลายได้ มีความปลอดภัยสูง ไม่เสี่ยงต่อการสูญหาย และเพื่อเป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน ดัชนีจากสถาบันที่ทำให้ออมในรูปแบบที่ดินเนื่องจากการออมในรูปแบบนี้ไม่มีการเก็บภาษีที่ดิน แม้จะปล่อยที่ดินรกร้างเก็บไว้ยังมีกำไรมากกว่าการฝากกับธนาคาร และหากที่ดินอยู่ในทำเลดีจะมีกำไรสูงมาก แสดงได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดรูปแบบการออมของครัวเรือนในภาคเกษตร

3.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือแบบจำลองการศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินออม และแบบจำลองการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรแต่ละรูปแบบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบจำลองการศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินออม

การสร้างแบบจำลองเพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินออม ของครัวเรือนในภาคเกษตร ได้อาศัยแนวคิด สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ของ Keynes สมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Modigliani และ Brumberg และจากการศึกษางานวิจัยพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทยเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลองการออมได้ดังต่อไปนี้

$$SAV_i = a_0 + a_1 AGE_i + a_2 MEMBER_i + a_3 INC_i + a_4 WEALTH_i + \varepsilon_i \quad (21)$$

โดยที่

SAV_i = จำนวนเงินออมของครัวเรือนในภาคเกษตรในรูปตัวเงิน (บาท)

AGE_i = อายุของหัวหน้าครัวเรือนในภาคเกษตร (ปี)

$MEMBER_i$ = จำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน (คน)

$INCOME_i$ = รายได้จากการเกษตร (บาท/ปี)

$WEALTH_i$ = มูลค่าทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือนในภาคเกษตร (บาท)

a_0 = ค่าคงที่ (constant)

$a_1 - a_4$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient)

ε_i = ค่าคลาดเคลื่อน

สมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดเงินออมของครัวเรือนในภาคเกษตร ได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

1. อายุของหัวหน้าครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีอายุมากจะมีแนวโน้มที่จะมีเงินออมมากกว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีอายุน้อย
2. ครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากจะมีแนวโน้มที่จะมีเงินอมน้อยกว่าครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีจำนวนสมาชิกน้อย
3. ครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีรายได้จากการเกษตรสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีรายได้จากการเกษตรต่ำ
4. ครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือนมากจะมีแนวโน้มที่จะมีเงินอมน้อยกว่าครัวเรือนในภาคเกษตรที่มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือนน้อย

3.2.2 แบบจำลองการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรแต่รูปแบบ

ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมในรูปแบบต่างๆของครัวเรือนในภาคเกษตร โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทยในการสร้างแบบจำลอง และรูปแบบการออมของครัวเรือนในภาคเกษตร ปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการออมรูปแบบต่างๆคือ ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านการประกันความเสี่ยง และจากสถาบัน แสดงรูปแบบจำลองได้ดังนี้

$$SAV_i^n = a_0 + a_1 BENEFIT_i^n + a_2 GUARANTEE_i^n + a_3 INSTITUTE_i^n + \varepsilon_i \quad (22)$$

โดยที่

SAV_i = จำนวนเงินออมแสดงอยู่ในรูปตัวเงินของครัวเรือนในภาคเกษตรที่ i ในการออมแต่ละรูปแบบที่ n (บาท)

$BENEFIT_i$ = ปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ในการออมแต่ละรูปแบบ

$GUARANTEE_i$ = ปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยงในการออมแต่ละรูปแบบ

$INSTITUTE_i$ = ปัจจัยจากสถาบันในการออมแต่ละรูปแบบ

n = รูปแบบการออมของครัวเรือนในภาคเกษตร

n = 1 คือรูปแบบธนาคารพาณิชย์

n = 2 คือรูปแบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)

n = 3 คือรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่

n	= 4	คือรูปแบบประกันชีวิต
n	= 5	คือรูปแบบทองคำ
n	= 6	คือรูปแบบที่ดิน
a_0	=	ค่าคงที่ (constant)
$a_1 - a_3$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient)
ε_i	=	ค่าตลาดเคลื่อนไหว

ก. การวัดค่าตัวแปรต่างๆ

1. รูปแบบการออมของครัวเรือนในภาคเกษตร

ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกรูปแบบการออมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การออมในรูปแบบเงินฝาก และการออมในรูปแบบทรัพย์สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การออมในรูปแบบเงินฝาก หมายถึง การออมโดยการถือสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งสร้างขึ้นมาจากภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่ ประกันชีวิต

1.2 การออมในรูปแบบทรัพย์สิน หมายถึง การถือสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ได้แก่ ที่ดิน ทองคำ

2. การวัดค่าดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ในการออมแต่ละรูปแบบ (BENEFIT) คือ ปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ที่จะมีผลต่อการออมในแต่ละรูปแบบดังนี้

รูปแบบเงินฝาก ประกอบด้วย ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าและแน่นอน ให้ผลตอบแทนในปัจจุบันสูงกว่าการออมในรูปแบบอื่นๆ ให้ความคุ้มครองหลายด้าน และสามารถนำไปลดหย่อนภาษีประจำปีได้

รูปแบบทรัพย์สิน(ทองคำ) ประกอบด้วย ให้ผลตอบแทนสูงในอนาคต เพื่อเก็บไว้เก็งกำไร แสดงถึงความมั่งคั่งของผู้ครอบครอง และสามารถนำไปขายเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย

(ที่ดิน) ประกอบด้วย เพื่อเก็บไว้เก็งกำไร แสดงถึงความมั่งคั่งของผู้ครอบครอง สามารถนำไปค้าประกันในการขอกู้ได้ และใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร

3. การวัดค่าดัชนีด้านการประกันความเสี่ยงในการออมแต่ละรูปแบบ (GUARANTEE) คือปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยงที่จะมีผลต่อการออมในแต่ละรูปแบบดังนี้

รูปแบบเงินฝาก ประกอบด้วย เพื่อเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ และภัยพิบัติต่างๆ เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชราภาพ เพื่อเก็บไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลานในอนาคต และเพื่อวางแผนการลงทุนในอนาคต

รูปแบบทรัพย์สิน (ทองคำ) ประกอบด้วย มีราคาซื้อขายที่ประกาศให้ทราบอย่างแน่ชัดในแต่ละวัน พกพาได้ง่าย ไม่สิ้นเปลืองในการเก็บและดูแล ไม่ย่อยสลาย และมีคุณค่าในตัวเอง และเพื่อเป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน

(ที่ดิน) ประกอบด้วย เพื่อวางแผนการลงทุนในอนาคต ไม่สามารถย่อยสลายได้ มีความปลอดภัยสูง ไม่เสี่ยงต่อการสูญหาย เพื่อเป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน

4. การวัดค่าดัชนีจากสถาบันในการออมแต่ละรูปแบบ (INSTITUTE) คือปัจจัยจากสถาบันที่จะมีผลต่อการออมในแต่ละรูปแบบดังนี้

รูปแบบเงินฝาก ประกอบด้วย เป็นสถาบันการเงินที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ พนักงานของสถาบันให้บริการอย่างเต็มใจ และสภาพเรียบร้อย และสะดวกในการใช้บริการ ใกล้บ้าน ไม่ยุ่งยาก

รูปแบบทรัพย์สิน (ทองคำ) ประกอบด้วย มีแหล่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายทั่วไป ขั้นตอนในการซื้อขายไม่ยุ่งยาก เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก และการแจกของสมนาคุณ

(ที่ดิน) ประกอบด้วย ไม่มีการเก็บภาษีที่ดิน ปล่อยให้ดินรกร้างเก็บไว้ยังมีกำไรมากกว่าการฝากกับธนาคาร หากที่ดินอยู่ในทำเลดีจะมีกำไรสูงมาก และเป็นที่ต้องการในอนาคต

ข. การหาค่าดัชนีจากปัจจัยต่างๆที่กำหนดการออมแต่ละรูปแบบ

การหาค่าดัชนีจากปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของครัวเรือนในภาคเกษตรหาได้โดยการวัดอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับคะแนนแต่ละข้อย่อยในปัจจัยแต่ละด้านที่กำหนดให้ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยจากดัชนีด้านสิทธิประโยชน์ ปัจจัยจากดัชนีด้านการประกันความเสี่ยง และปัจจัยจากดัชนีจากสถาบัน ของการออมแต่ละรูปแบบ โดยมีระดับคะแนนให้เลือก 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย แต่ละระดับมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยปัจจัยดัชนีแต่ละด้านของการออมแต่ละรูปแบบ เพื่อเป็นตัวแทนค่าดัชนีแต่ละด้านในการออมแต่ละรูปแบบ

การวัดค่าเฉลี่ยของปัจจัยแต่ละด้านใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.67 – 3.00	จัดอยู่ในระดับความสำคัญมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.66	จัดอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66	จัดอยู่ในระดับความสำคัญน้อย

ค. สมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมแต่ละรูปแบบของครัวเรือนในภาคเกษตรได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

1. การออมในรูปแบบธนาคารพาณิชย์ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านสิทธิประโยชน์มาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก
2. การออมในรูปแบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ และปัจจัยจากสถาบัน โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านสิทธิประโยชน์และปัจจัยจากสถาบันมาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก
3. การออมในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยง และปัจจัยจากสถาบัน โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการประกันความเสี่ยงและปัจจัยจากสถาบันมาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก
4. การออมในรูปแบบประกันชีวิต จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิทธิ โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านสิทธิประโยชน์มาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก
5. การออมในรูปแบบที่ดิน จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยง โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการประกันความเสี่ยงมาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก
6. การออมในรูปแบบทองคำ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ และปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยง โดยเมื่อครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยคะแนนจากสิทธิประโยชน์และปัจจัยด้านการประกันความเสี่ยงมาก จะส่งผลให้มีเงินออมมาก

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกประชากรเพื่อใช้เป็นตัวแทนของครัวเรือนในภาคเกษตร โดยสุ่มเลือกครัวเรือนในภาคเกษตรจังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนในภาคเกษตรทั้งหมด 73,244 คน (สำนักงาน

เกษตรจังหวัดลำพูน, 2553) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนครัวเรือนในภาคเกษตรในจังหวัดลำพูน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนครัวเรือนในภาคเกษตรในจังหวัดลำพูน ด้วยวิธีการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane's ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยครัวเรือนในภาคเกษตรทั้งหมดของจังหวัดลำพูน

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังมีผลการคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{73,244}{1 + 73,244(0.05^2)} \\ &= 397.82 \end{aligned}$$

ขนาดตัวอย่าง = 397.82 หรือ ประมาณ 400 ครัวเรือน

จากขนาดของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในภาคเกษตร 400 ครัวเรือน ทำการแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ครัวเรือนในเขตเมืองจำนวน 200 ครัวเรือน และครัวเรือนในเขตชนบทจำนวน 200 ครัวเรือน เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในภาคเกษตรในจังหวัดลำพูน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1) สำหรับเขตเมือง จะทำการสุ่มตำบลในเขตอำเภอเมือง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ในเขตอำเภอเมือง มีทั้งหมด 15 ตำบล จะสุ่มมา 3 ตำบล โดยอาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ทำให้ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ตำบล	จำนวนครัวเรือนในภาคเกษตร (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือนในภาค เกษตรตัวอย่าง (ครัวเรือน)
บ้านกลาง	921	43
มะเขือแจ้	2,074	98
ศรีบัวบาน	1,245	59
รวม	4,240	200

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน และจากการคำนวณ

2) สำหรับในเขตชนบท จะทำการสุ่มตัวอย่างอำเภอในเขตชนบทมา 1 อำเภอ เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ในเขตชนบทมีอำเภอทั้งสิ้น 7 อำเภอ เลือกสุ่มตัวอย่างมา 1 อำเภอ โดยที่ไม่รวมอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตอำเภอเมือง มาสุ่มตัวอย่างด้วย เนื่องจากลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ อำเภอบ้านธิ อำเภอแม่ทา อำเภอป่าซาง ดังนั้นจึงเหลือ 4 อำเภอ นำมาสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) เลือกอำเภอบ้านโฮ่ง โดยมีทั้งหมด 5 ตำบล อาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ทำให้ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ตำบล	จำนวนครัวเรือนในภาค เกษตร (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือนในภาค เกษตรตัวอย่าง (ครัวเรือน)
บ้านโฮ่ง	2,913	86
ศรีเตี้ย	1,571	46
เหล่ายาว	2,321	68
รวม	6,805	200

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน และจากการคำนวณ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เก็บข้อมูลใช้โดยการออกแบบสอบถาม และใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น และกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะครัวเรือนในภาคเกษตรของจังหวัดลำพูน

3.5 วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของครัวเรือนในภาคเกษตรของจังหวัดลำพูนใช้สถิติพรรณนาในการอธิบาย การศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณเงินออมของครัวเรือน และปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการออมแต่ละรูปแบบของครัวเรือนในภาคเกษตรใช้วิธีการถดถอยเชิงเส้น (Regression Analysis) การวัดค่าปัจจัยต่างๆที่กำหนดการออมแต่ละรูปแบบใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scale)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved